

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Молчанов Кирило Дмитрович,

здобувач вищої освіти спеціальності 242 «Туризм»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** Досліджено поточні тенденції та виклики у галузі туризму, підкреслено важливість сталого розвитку, збереження культурної спадщини та інновацій для покращення загального туристичного досвіду. Розглянуто чинники, що впливають на розвиток туризму в світі під час несприятливих ситуацій. Зроблено аналіз перспектив розвитку туризму в світі.*

***Ключові слова:** Сталість розвитку туризму, глобалізація туризму, чинники, що можуть впливати на розвиток туризму, пандемія.*

У сучасному світі туризм - це багатогранне явище, тісно пов'язане з економікою, історією, географією, архітектурою, медициною, культурою, спортом та іншими науками. На даний час розвиток туризму є найбільшим генератором валового світового продукту та рівня зайнятості населення, на туризм припадає майже десята частина цих світових показників. Значення туризму для економік різних країн пов'язано насамперед з тими перевагами, які він приносить за умови успішного розвитку. Насамперед – це зростання робочих місць у готелях та інших засобах розміщення, в ресторанах та інших підприємствах індустрії харчування, на транспорті і в суміжних обслуговуючих галузях. Іншою важливою перевагою є мультиплікативний ефект від туризму, тобто його вплив на розвиток суміжних галузей економіки. Третя перевага – зростання податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів. Крім цього, туризм здійснює економічний вплив на місцеву економіку, стимулюючи експорт місцевих продуктів.[2]

Однією з найбільш значущих тенденцій розвитку світового туризму є різке посилення конкуренції на ринку туристичної пропозиції, як наслідок поява все більшого числа країн з амбітними планами залучення туристів, а також перенасичення на ринку однотипних туристських пропозицій. У результаті, країни, що прагнуть зберегти або зміцнити свої позиції на міжнародному ринку, здійснюють планування туризму на основі принципів сталого розвитку, передбачають довгострокові інвестиції в дану сферу і мають чіткі державні стратегії розвитку туризму. Відповідно, підвищується роль державної політики розвитку туризму країни в цілому, а також цільового просування окремих туристських продуктів на вітчизняному та міжнародних ринках.[2]

Остання чверть ХХ і початок ХХІ ст. пройшли під знаком прискореного розвитку туризму, що перетворило його на глобальне за масовістю, формами і технологіями організації відпочинку явище. Незважаючи на планетарний

розмах, туризм залишився регіональним і національним за змістовим наповненням. Туристична індустрія світу, пропонуючи уніфіковані системи відпочинку й обслуговування, експлуатує регіональні природні відмінності і національну та культурну самобутність етнічних груп і місцевих громад, що в багатьох випадках стає головним мотивом подорожі. У світовій господарській практиці важко знайти ще один вид продуктивної діяльності, який одночасно сприяє глобалізації господарства і розвитку регіонів. Глобалізація і регіоналізація – складові єдиного процесу розвитку міжнародного туризму, що робить його унікальним економічним інструментом, здатним формувати виробничі системи інтернаціонального характеру і зберігати локальну значущість. У туризмі вихід компанії за межі державних кордонів є звичною практикою, яка зумовлена специфікою туристичного продукту. Ініціатива інтернаціоналізації виробництва в туризмі належить країнам, які генерують потужні туристичні потоки, оскільки саме їм вона дає найбільший зиск.

У міжнародному туризмі процес глобалізації найкраще простежуються на прикладі сектора розміщення туристів, в якому ТНК набувають форми готельних мереж, або ланцюгів. ТНК перейшли від конкурентної боротьби до політики співпраці та реалізації спільних проектів. Ця тенденція знаходить вияв у створенні глобальних союзів корпорацій. Головна мета таких коаліцій полягає в об'єднанні фінансових, науково-технічних і людських ресурсів різних фірм для досягнення переваг у конкурентній боротьбі чи для реалізації спільних програм і проектів шляхом співпраці. Окрім глобальних союзів, яким притаманна зміна відносин власності, виникають стратегічні альянси, що формуються лише на домовленостях сторін і не зачіпають майнових питань. Формування стратегічних альянсів в індустрії туризму має на меті створення єдиної системи збуту туристичного продукту шляхом просування на ринку. За оцінками фахівців, альянси стануть основою стратегії розвитку готельних компаній у ХХІ ст.

Найбільшою мірою глобалізація торкнулася цивільної авіації. Провідні авіакомпанії світу надають перевагу створенню стратегічних альянсів із конкурентами свого рівня, аби обмежити ринкові можливості дрібніших перевізників. Для індустрії туризму головною площиною взаємодії є угоди між авіаперевізниками, які стосуються заохочувальних програм для постійних клієнтів. Вони спрямовані на закріплення пасажирів за певним перевізником шляхом надання їм суттєвих знижок. Це перешкоджає переходу пасажирів до інших авіакомпаній. Проявом глобалізаційних процесів у туризмі є здійснення спільних проектів, які передбачають залучення природних, культурно-історичних і матеріально-технічних ресурсів кількох країн.

Глобалізація туризму має і негативні наслідки, які прямо чи опосередковано впливають на розвиток індустрії туризму. Йдеться про екологічні проблеми, спалахи захворювань і епідемії у різних куточках світу та загрозу терористичних актів. Більшість із перелічених проблем має регіональний характер, але глобалізація «примушує» реагувати на них всю світову індустрію туризму. Взаємопов'язаність екології та туризму є одним із визначальних моментів глобального розвитку туристичної індустрії і, власне,

глобалізації. З одного боку, ТНК освоюють країни із сприятливою екологічною ситуацією та унікальними природними ресурсами, залучаючи їх до туристичного використання. Це часто призводить до деградації вразливих екосистем і необхідності впроваджувати заходи з їх охорони, й розвивати альтернативні види туризму: екологічний, науковий, сільський, пригодницький тощо. З іншого – численні техногенні аварії і катастрофи в районах традиційного відпочинку, інтегрованих у світову індустрію туризму, виводять їх з рангу популярних і створюють низку проблем для розвитку. Пандемії інфекційних захворювань разом із несприятливими природними умовами та соціально-економічною відсталістю унеможлиблює інтенсифікацію розвитку міжнародного туризму у багатьох країнах Африканського континенту. Нових форм і можливостей, пов'язаних з процесами глобалізації, розвитком світових інформаційних, економічних і фінансових зв'язків, набуває міжнародний тероризм. [3]

Отже, розвиток туризму в сучасному світі є ключовим економічним та соціокультурним явищем, яке потребує уваги та стратегічного планування. Важливість сталого розвитку туризму полягає в збереженні природних та культурних ресурсів для майбутніх поколінь. Інновації у галузі туризму сприяють покращенню якості та різноманітності туристичних послуг. При цьому, необхідно враховувати вплив негативних чинників, таких як пандемії, на розвиток туризму та розробляти стратегії адаптації до них. В цілому, глобалізація туризму вимагає співпраці між країнами та секторами для забезпечення сталого та взаємовигідного розвитку галузі.

Список використаних джерел:

1. http://library.zntu.edu.ua/bibliograf_pokaz/tourism_development.pdf
2. <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/tourism/36425/>
3. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2022/92.pdf

Abstract: *Current trends and challenges in the tourism industry have been explored, emphasizing the importance of sustainable development, preservation of cultural heritage, and innovation to enhance the overall tourist experience. Factors influencing tourism development during adverse situations have been considered. An analysis of the prospects for tourism development worldwide has been conducted.*

Keywords: *Sustainable tourism development, globalization of tourism, factors influencing tourism development, pandemic.*

Науковий керівник:

Гусенко А.А.,

старший викладач

кафедри публічного управління та адміністрування

і міжнародної економіки,

Миколаївський національний аграрний університет